

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Montfoort

Montfoort, 29 oktober 2017

Betreft: Jeugdverordening 2018 en nadere regels Jeugdhulp 2018

Geacht college,

Graag voldoen wij aan uw verzoek om onze visie en advies te geven op de conceptvoorstellen voor het aanpassen van de Jeugdverordening 2015 en de bijbehorende nadere regels Jeugdhulp. Dit naar aanleiding van recente jurisprudentie en uw streven om de leesbaarheid van de verordening te verbeteren.

1. Het leesbaarder maken van de verordening en de nadere regels juichen wij toe

Voor de doelgroep, jeugdigen en hun ouders/verzorgers, is de verordening een belangrijk document waarin zij hun rechten en plichten kunnen nalezen. Uw streven om de verordening voor hen toegankelijker te maken juichen wij toe. In uw huidige voorstellen beperkt zich dit tot het herschikken van een aantal artikelen. Het zou fijn zijn als de verordening, of de toelichting hierop, zo wordt vormgegeven dat ouders en jongeren in voor hen begrijpelijke taal kunnen lezen waar ze recht op hebben en kunnen checken of de gemeente doet wat ze belooft. Het helpt als de volgorde van de artikelen op een logische wijze aansluit bij de dagelijkse procesgang in de praktijk.

2. Beperkte omschrijving van voorzieningen, aantal essentiële punten in procesgang ontbreken

In tegenstelling tot andere gemeenten geeft Montfoort in de verordening een beperkte omschrijving van de beschikbare voorzieningen. Het is voor jeugdigen, ouders/verzorgers lastig om na te gaan waar men recht op heeft. Bovendien sluit de gewijzigde volgorde van de artikelen niet goed aan bij de procesgang. Dit alles komt de toegankelijkheid en leesbaarheid van de verordening voor jeugdigen en ouders/verzorgers niet ten goede. Ook zijn een aantal essentiële punten uit de dagelijkse procesgang niet opgenomen, zoals het gesprek/onderzoek, het opstellen van een ondersteuningsplan en het recht op onafhankelijke cliëntondersteuning, niet te verwarren met de in Artikel 12 genoemde vertrouwenspersoon. In Artikel 3 lid 5 van de "Nadere Regels Jeugdhulp" wordt onafhankelijke cliënt ondersteuning wel genoemd. Dus ook graag in de verordening opnemen.

3. Wanneer wel/niet een beschikking afgeven.

Bij het verlenen van een individuele jeugdhulpvoorziening wordt in de meeste gevallen een beschikking afgegeven. Een uitzondering hierop is de inzet van een jeugdhulpaanbieder via huisarts, medisch specialist of jeugdarts (artikel 2). Er wordt dan alleen een beschikking afgegeven als de jeugdigen of ouders/verzorgers hierom verzoeken. Voor algemene jeugdhulpvoorzieningen wordt nooit een beschikking afgegeven. De gedachte achter het niet altijd afgeven van een beschikking is het voorkomen/reduceren van bureaucratische processen. Op zich logisch, maar vanuit het perspectief van de rechtsbescherming van de cliënt is dit een onwenselijke situatie. Het al dan niet worden toegelaten tot een voorziening is uiteindelijk een beoordeling met rechtsgevolg en dus een besluit. Om die reden adviseren wij om altijd een beschikking af te geven voor:

- de toekenning of weigering van alle individuele voorzieningen;
- voor de weigering tot toegang van een algemene, vrij toegankelijke voorziening.

Met een beschikking heeft de cliënt dan een voor bezwaar vatbare beslissing van uw college in handen. Hierdoor is de rechtsbescherming van de cliënt beter gewaarborgd.

Noot: de toelichting op bladzijde 8, Artikel 1, lid 1, onderdeel c (individuele voorziening) sluit niet aan bij de tekst van Artikel 2 lid 2 van de verordening. In de toelichting staat dat er een individuele beoordeling en een beschikking nodig is. In Artikel 2.2. van de verordening staat dat afgifte slechts op verzoek plaatsvindt.

4. Afstemming met andere voorzieningen, kaders voor een geïntegreerde aanpak

In de aanhef van de verordening staat dat het noodzakelijk is om regels vast te stellen over de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen. Echter in de thans voorliggende versie is hier niet in voorzien. Er ontbreekt een hoofdstuk "Afstemming met andere voorzieningen" waarin staat aangegeven hoe de afstemming plaats vindt bij/met:

- Voorzieningen uit hoofde van de Zorgverzekeringswet; denk in dit verband aan de continuïteit van de zorg vanaf de 18^e verjaardag van een cliënt;
- Voorzieningen uit hoofde van de Wet langdurige zorg, het ondersteunen van jeugdigen/ouders in de contacten met het Centraal Indicatieorgaan Zorg
- Het afstemmen van jeugdhulpvoorzieningen met voorschoolse voorzieningen, onderwijs en leerplicht;
- het sociaal team indien een jeugdige en/of ouders/verzorgers naast jeugdhulpvoorzieningen ook in aanmerking komen voor voorzieningen uit hoofde van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de continuïteit hiervan na het achttiende levensjaar
- het helpen van jeugdigen, ouders/verzorgers, bij schuldhulpverlening, inkomen- en armoedeverzoeken, het verminderen van de belemmeringen die hieruit voortvloeien voor het slagen van de jeugdhulp
- het verbeteren van de woonsituatie indien deze de juiste jeugdhulp voor de jeugdige, ouders/verzorgers in de weg staat of een gedwongen verhuizing noodzakelijk is.

5. Tekstuele aanpassingen Artikel 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9a en 9b

Wij kunnen ons vinden in de voorgestelde tekstaanpassingen, met dien verstande dat:

- Wij voorstellen om bij Artikel 1, lid g de definitie van het Jeugdteam aan te passen. De professionals van het jeugdteam handelen niet alleen de hulpvraag af, maar doen ook het onderzoek, voeren lichte vormen van ondersteuning uit en indiceren specialistische hulp.

- Wij ons afvragen waarom bij artikel 4 (voorheen 5) de passage dat een ondertekend gezinsplan als aanvraag aangemerkt kan worden is geschrapt. Ook moet het mogelijk zijn om een verzoek mondeling in te dienen. Zie in dit verband ook Artikel 3 lid 3 van “Nadere regels Jeugdhulp” waarin staat dat melding ook mondeling gedaan kan worden.
- Wij bij Artikel 5 lid 3 b missen welke kwaliteitseisen er dan gesteld worden. Kan dit artikel geen conflicten opleveren met de definitie van het PGB als genoemd in Artikel 1 lid g Persoonsgebonden Budget waar kwaliteitseisen niet vermeld worden?
- Wij bij Artikel 8 lid 2, missen aan welke kwaliteitseisen hulpverleners uit het sociale netwerk moeten voldoen. Informele hulpverleners hoeven niet te voldoen aan de kwaliteitseisen uit de Jeugdwet. Wij adviseren om in de verordening vast te leggen op basis van welke criteria de kwaliteit van deze hulpverleners getoetst wordt.
- Wij nog graag een toelichting ontvangen op het nieuw toegevoegde lid d van Artikel 9, waarin staat dat een individuele voorziening ingetrokken kan worden als de jeugdige langer dan twee maanden verblijft in een instelling als bedoeld in de Wet langdurige zorg of de Zorgverzekeringswet. Wat betekent dit voor de duur, de kwaliteit en continuïteit van de zorg?
- Wij adviseren om de in Artikel 9a lid 1 genoemde omstandigheid concreet in de verordening te benoemen/omschrijven in plaats van te verwijzen naar artikel 8.1.4. lid 1 sub a, d of e van de Jeugdwet. Dit is wel zo duidelijk voor jeugdigen, ouders/verzorgers.
- Wij adviseren om bij Artikel 9a lid 2 aan het eind van de zin, na artikel 9, tweede lid, onder d toe te voegen: van deze verordening
- Wij ons afvragen hoe de privacy en rechtspositie van de jeugdige, ouders/verzorgers is gewaarborgd bij het in de nadere regels nieuw opgenomen Artikel 6, met voor het college vergaande bevoegdheden om informatie op te vragen c.q. betrokken personen op te roepen voor bevraging dan wel onderzoek door daartoe aangewezen deskundigen.
- In Artikel 9 “Kwaliteit individuele voorzieningen” missen wij een passage over de mening en wensen van cliënten, zoals de uitkomsten van cliënt tevredenheidsonderzoeken, klachtenbehandeling etc. als input voor het bewaken van de kwaliteit van de individuele voorzieningen. Onze indruk is dat de huidige overleggen met zorgaanbieders vooral inkoop gericht zijn, met accent op prijs/prestatieverhouding en niet zozeer op de kwaliteitsbeleving van de cliënt.

6. Kwaliteitseisen bij uitbesteding gemeentelijke zorgtaken en aanbestedingsprocedures

De gemeente Montfoort heeft ervoor gekozen om de gemeentelijk taken bij de uitvoering van de jeugdhulp onder te brengen bij De Thuisbasis, een zelfstandige entiteit die los staat van gemeente en zorgaanbieders. De medewerkers van het Jeugdteam Montfoort zijn in dienst van De Thuisbasis. De gemeente blijft echter wel eindverantwoordelijk voor de taken van het Jeugdteam en zal hier ook controle en toezicht op moeten uitoefenen. De professionals van het Jeugdteam vervullen meerdere rollen: zij zijn namens de gemeente het eerste aanspreekpunt, voeren als professionals de lichte vormen van ondersteuning uit en indiceren de specialistische hulp.

Omdat de beschikbare budgetten van de centrale overheid leidend zijn in het beleid, is de kans aanwezig dat dit leidt tot overproductie binnen het Jeugdteam. Er vindt dan meer zorg plaats binnen het team en er wordt te weinig opgeschaald naar specialistische ondersteuning dan vanuit sociaal oogpunt wenselijk is. Om die reden adviseren wij om in de verordening concrete criteria/kwaliteitseisen (kpi's) te benoemen voor de te leveren prestaties bij uitbesteding van gemeentelijke zorgtaken aan partijen als De Thuisbasis, inclusief waarborgen voor de continuïteit hiervan. Dit alles vanuit het perspectief van de cliënten.

7. Meerdere artikelen gewijzigd dan in uw conceptvoorstel aangegeven

In de ontvangen toelichting geeft u aan dat de blauw gearceerde teksten gewijzigd zijn ten opzichte van de oude Jeugdverordening 2015. Echter er zijn meerdere artikelen gewijzigd zonder dat dit is aangegeven. Bijvoorbeeld Artikel 2 (voorheen Artikel 3) waar lid 3 is geschrapt of Artikel 5 (voorheen Artikel 6) lid 1. Hier is de tekst hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt geschrapt. Ook is lid 5 over de ouderbijdrage geschrapt. Dit is verwarrend. Graag ontvangen wij een volledig overzicht van alle tekstuele wijzigingen, inclusief toelichting.

8. Evaluatie beleid: artikel 13 oude verordening geschrapt

Tot onze verbazing is Artikel 13 van de oude Jeugdverordening 2015 niet opgenomen in het thans voorliggende voorstel Jeugdverordening 2018. Wij zijn benieuwd naar de reden hiervan. De Participatieraad vindt het belangrijk om het gevoerde beleid periodiek te evalueren. Daarom pleiten wij voor een jaarlijkse rapportage aan de gemeenteraad over de doeltreffendheid en de effecten van de verordening en de bijbehorende beleidsregels in de dagelijkse praktijk.

Met vriendelijke groet

Participatieraad Montfoort
Kernteam Jeugd en Gezin

Heidi Habben Jansen
Sandra de Koning- Van de Pol
Kor Schipper